SAYISI 5 KURUŞ

SON TELGRAF

SALI 10 1 inci KÂNUN 1940

AYI : 1351 Telefon: Başmuharrir: 20827 — İdare Müdürü: 23300 İstanbul Nuruosmaniye No. 54

En Son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi

Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

YIL: 4

Türkiye Bulgaristan yakınlaşma plânı!

İki devlet arasında böyle bir plân hazırlanması için gene iki tarafın içinde bulunduğu derin ayrılıklar mevcut olması lâzımdır. Biz Türk - Bulgar münasebatında böyle derin, bahranlı, dikenli ihtilâfların mevcut olduğunu bilmiyoruz. Bizimle dostluğa gelince onun da şartları malûm ve açıktır..

ETEM İZZET BENİCE

...adan verilen ve Anadolu ...ile nakledilen bir habere ...Bulgar hükûmeti Sofyada ...Ankara elçisinin yardımı ...Türkiye ile bir yakınlaşma ...hazırlamaktadır ve.. bu ...gelecek hafta içinde Türkiye...di olunacaktır.

...nisin Sofya muhabirinin ...ettiği izahata göre «bu plâna ...toplanan Türk ve Bulgar ...meselesi de dahil olmak ü...Türkiye ile Bulgaristan ara...mevcut meselelerin heyeti ...iyesi» dahil bulunacaktır.

...adan akseden ve Taymis ...ri tarafından verildiğine ...ddi bir tahkik ile öğrenilmiş ...ması gereken bu havadis ...yok ki vüsuku takdirinde ...ve - Bulgaristan münasebatı ...ndan haftanın en dikkate ...haberlerinden biridir. Vu...kdirinde de en mühim hâ...den birini teşkil edecektir. ...adis bir taraflıdır, plân ha...zırlanan Bulgaristan tarafından ...ğını bildirmektedir. Bu ...nasıl bir mana ve mahiyet ...ile hazırlandığını ve ne gibi ...veya noktai nazarları ihtiva ...ni tabii bilmiyoruz. Ancak ...ye hakkından ve Türkiye ...nın Türk - Bulgar münase...ri üzerinde hâd, ihtilâflı, uçu...halli müşkül meseleler bu...ğunu tasavvur etmek mümkün...ğildir. Bulgarlar hesabına, ...r Hariciye Nazırının geçen ...Sobranyada söylediği nutka ...bazı ihtilâf mevzuları ...olup olmadığını da bilmi...

...ğer taraftan Sofyada çıkan ...gazetesinin 29 ikinci teşrin ...tarihli nüshasında Roma mah...de çıkan bir havadis vardır. ...havadise nazaran, Almanya, ...Rusya müşterek bir teşeb...bulunarak Türkiye ile Bul...arasındaki münasebatın ...ilâtlanmasını istiyeceklerdir. ...ettle gerek Avrupa, Balkan-Akdeniz bakımından, gerek ...Şark bakımından bu devlet...ti hareket plânlarını çiz...vaziyetini iktisap edecekler...

...ma ve yalan olduğu ilkönce ...Sovyet Rusyanın ismi karış...kla gözönüne çıkan ve mih...propagandasına, mihver tahri...yardım eden bu havadisin yu...ğ işaret ettiğimiz «plân hazır...havadisi ile de bir münase...muhafaza edip etmediğini bil...uz.

...kiyenin kendi toprakları dı...muhafaza ettiği herhangi bir ...mevcut olmadığına ve gerek ...ları, gerek bütün dünya ...leri adına yalnız samimi his, ...uk, sulh temennisinde bu...una ve hiçbir devlet ile ...kayıtsız ve şartsız istiklâl ...kimiyeti dışında buhranlı ve ...lak bir münasebet muhafaza ...diğine göre eğer ve şayet ...ların Türkiye - Bulgaristan ...sebeti bakımından ihtilâflı ...kleri bazı meseleler varsa ...ri hiç şüphe yok ki hazırlan...söylenen plânın teklifi tahak...ettiği takdirde öğrenmiş ola...Amma, biz şahsan bu hava...aslında herhalde bir mübâ...veya ifrat bulunduğuna ...

...rilen havadiste sarih ve müs...lak nokta vardır ki, o da bu...ki Türk ve Bulgar kıtaatıdır.

(Devamı 3 üncü sahifede)

İtalyanların zorla Yunanlılara karşı sürmek istedikleri Arnavut gençlerinden bir grup

Italyan ordusu Ergiriden Himara mıntakasına doğru geriliyor

Ergiride son derece mebzul harp ganaimi terkettiler

Bütün mühim merkezler şimdi Yunanlıların elinde...

Son Yunan tebliği

Atina 10 (A.A.) — Resmî tebliğe göre, harekât ayni şiddetle devam etmektedir. Yunan kıt'aları Ergiriden Himara'ya doğru ric'at etmekte olan İtalyanları takip et-

Devamı ve diğer telgraflar 3 üncü sahifede

Romanyada petrol kuyularında bir yangın çıktı

Bir çok kimseler nezaret altına alındılar

Londra 10 ((A.A.) — Romanyadaki petrol mıntakasında büyük bir yangın çıktığı öğrenilmiştir. Alman kıtaatı ateşi söndürmüşlerdir. Yangının sebebi henüz anlaşılamamıştır. Kuyularda birçok memurlar ve amele nezaret altına alınmıştır.

Millî Şef Büyük Millet Meclisinde

Ankara 10 (Telefonla) — Cumhurreisimiz İsmet İnönü dün saat on bes otuzda Büyük Millet Meclisine kendi dairelerini teşrif buvurmuşlar ve muhtelif meselelerle meşgul olmuşlardır.

Alman korsan gemisi ile muharebe nasıl cereyan etti?

İngiliz gemisinin suvarisi vak'ayı anlatıyor

Muharebe tam 90 dakika sürdü

Montevideo 10 (A.A.) — Burada tamir edilmekte bulunan Karnarvon Kastle muavin kruvazörünün kumandanı kaptan Hardy, cenubi atlântikde düşman korsan gemisi ile yaptığı çarpışma hakkında Röyter muhabirine demiştir ki:

«Hareket, 90 dakika sürmüştür. Hareket, tam sür'atle yapılan bir takiple başlamıştır. Düşman, mütemadiyen muharebeden kaçınmı-

(Devamı 3 üncü sahifede)

10 kuruş alacak yüzünden arkadaşını yaraladı

Bir hamal da arkadaşı ile kavga ederken yaralandı

Balatta oturan Kemal isminde biri 10 kuruş alacağı olan Kâzım - dan dün akşam bu alacağını istemiş, fakat Kâzım vermiyeceğini söyleyince Kemal bıçağını çekerek 10 kuruş yüzünden arkadaşını sol kalçasından yaralamıştır.

Galatada rıhtım üzerinde Ahmet isminde bir hamal eşya taşımak yüzünden arkadaşı hamal Ziya ile kavga etmiş ve bu esnada Ahmedin ayağı kayıp yere düserek sol kolundan yaralanmıştır.

Musevîlerin Türkçe konuşmaları meselesi

Musevî cemaatı reisi bir hitaba cevap veriyor

Nisteki Türk yahudileri kolonisi reisi E. Eskinazi; bir dinî bayramları dolayısile şehrimizde yapılan âyini ruhanide musevi vatandaşların daima Türkçe konuşmaları hakkında geçenlerde okunan beyannameyi mevzuu bahsederek bir arkadaşımız vasıtasile dün İstanbul musevilerine hitap etmiş ve ezcümle «İstanbul yahudileri; içlerinden türkçe konuşmıyanları taşa tutmahdırlar» demiştir. Buna karşı İstanbul musevi cemaati reisi «Bugün muhakkak olan bir şey varsa yeni neslin Türkçe konuştuğudur. İstanbul musevileri vazifelerini müdriktir. Nisteki zat müsterih olsun!..» demiştir.

KISACA

Yerini bizde gösterseler

Dün bir gazete galiba ümid ve çareyi böyle bir tedbirde aradığı içindir di:

— Kâğıt memlekette bollaştığı için! cümlesini kullanıyordu. Nereden bollaşmış, nasıl bollaşmış, ne vakit bollaşmış, bu dakikaya kadar nereden bolca hattâ bir parti alınıp da memlekette girmiş bilmiyoruz. Bunu biz bilmediğimiz gibi o cümlenin muharriri de muhakkak ki:

— İşte!..

Diyip tek bir fatura gösteremez ve bizi mahcup edemez.

Ekim mahut arkadaşla bu bahsi konuşuyorduk da:

— O halde niçin şahsi menfaatler ve emeller uğruna başkalarının menfaatleri ihlâl edilmek isteniyor, bu kadar kayıtsız ve lâübali davranılıyor?

Dedi. Bol kâğıt, ucuz kâğıt, hepimizin gayesi ve dileği amma nerede o kâğıtlar, nerede o ucuzluk?.

**

Görice belediye dairesine yanyana asılan Yunan ve Arnavut bayrakları

Mısır cephesinde İngilizler bir taarruza geçti

İtalyanlardan 900 esir alındı

Londra 10 (A.A.)— (B.B.C.) İngiliz kuvvetlerinin Mısır cephesinde Sidi - Baranideki muvafakiyetli taarruzları hakkında şu malûmat veriliyor:

İngiliz motörize ve piyade kıt'aları cumartesi akşamı gizlice ileri mevzilere ilerlemişlerdir. Kuvvetler pazartesi sabahı taarruz ederek mühim muvaffakiyetler elde etmişlerdir.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Yıldırım bir kadını çarpıp öldürdü

Zavallı kadın odun kesmiş köyüne dönüyordu!

Bakırköy kazasına tâbi Çayırdere köyü halkından Fatma ismiinde bir kadıncağız odun kesmek üzere civardaki bir ormana gitmiş ve köyüne dönerken bir yıldırım çarparak ölmüştür.

Tren, vapur biletlerine yapılacak zam

Ücretlerin birer kuruş arttırılacağı doğru değil, yalnız 10 para zam yapılacak

Bu sabahki gazetelerden biri hava kurumu varidatını arttırmak üzere banliyö trenleri ile, tramvay ve vapur ücretlerine birer kuruş zam yapılması hakkında bir kanun lâyihası hazırlandığını haber vermiştir. Fakat bizim tahkikatımıza göre bu zam 1 kuruş olmayıp beher bilete 10 paradır ve teklif geçenlerde şehir meclisinde muvafık görülerek belediyece dahiliye Vekâletine bildirilmiştir.

ASKER GÖZİLE CEPHELER

Kat'î neticeye doğru adımlar

Ergirinin sukutundan sonra, cenup cephesinde muharebe eden

(Devamı 3 üncü sahifede)

Öbür günden itibaren

Gece saat 23,25 den sonra tramvaylar işlemiyecek

İstanbuldan Beyoğluna son tramvay 23,06 da hareket edecek. Sabah seferlerinde de tadilât yapıldı

Işıkların karartılması, maskelenmesi ve kış münasebetile geceleri tramvay yolcuları azaldığından Tramvay idaresi ayın 12 inci perşembe gününden itibaren gece seferlerini tahdit etmeği kararlaştırmıştır. O günden itibaren Fatihten Harbiyeye son tramvay 22,18 de, Aksaraydan Harbiyeye 22,30 da, Beyazıttan Maçkaya 23,02 de, Fatihten Taksime 20,04 de, Beyazıttan Şişliye 23,06 da kalkacaktır.

Bu suretle İstanbul cihetinden Beyoğluna gece saat 23,06 dan sonra tramvay işlemiyecektir. Buna mukabil Beyoğlundan İstanbula son tramvay Harbiyeden Aksaraya olmak üzere 23,25 de kalkacaktır. Bu yeni tarifede gece servisinin vasatî olarak son seferidir. Bu son seferden başka yalnız Tünelden Şişliye 23,40 da bir tramvay vardır. Harbiyeden Fatihe son tramvay 23,15 de, Maçkadan Beyazıta 23 de hareket edecektir. Bebekten Eminönüne ilk tramvay sabahları 6,45 de, son tramvay gece 22,08 dedir. Eminönünden Bebeğe ise ilk tramvay 7,05 de, son 23 dedir. Topkapıdan Sirkeciye ilk tramvay sabahları 6,40 da, sonu 21,57 de, Sirkeciden Topkapıya ilk 7,12 de, son

(Devamı 3 üncü sahifede)

Örfî idare Komutanı bu akşam Vali ile Ankaraya gidiyor

(Yazısı 3 üncü sahifede)

ÇERÇEVE

Şu, bu..

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Harp ve politika hâdiselerinin belkemiklerine ait teşhislerimi, kendi görüş ve anlayış hadlerim içinde bildirdiğime kaniim. Gündelik politika tekerlemecisi olmaktan müthiş çekindiğim için, yeni hâidseler mayalaşıncaya kadar memleket manzaralarına dönmeyi tercih ediyorum.

●

Dün akşam Beyoğluna çıkmak üzere tonele gir - dim: Ana baba günü!. Yer üstünde kendisini bir semtten bir semte aktarmak imkânlarını kaybeden halk, yeraltına hücum etmişti. İki zaidin bir nakıs doğurması şeklinde, yeraltıyla yerüstünün karanlığı birleşince, yegâne aydınlık mıntaka tonel oluyordu. Harp meydanında kelebeğin kargayı yuttuğu devirde, gü - nümüze ait hoş tezatlardan!..

●

Bu sabah da gazeteme gelmek üzere tramvay beklerken harikulâde bir manzarayla yüzleştim. Tramvayların kalabalığı her tasvirin, teşbihin, buluşun çerçevesini taşıracak mikyastaydı.

Tramvaylardaki ezici, kırımı, öğütücü kalabalığa nazaran sardalya kutuları, içinde blıkların golf oynıyacağı sahalar kadar boş telâkki edilebilirdi.

●

Her şey taksi meselesinden çıkıyor. Ben, bir gün tek, bir gün çift numaraların çalıştırılmasını, benzin tahdidi zaviyesinden faydalı ve mânalı bulmuyorum

Yirmi tane obura, aralarında her gün on kişinin yiyip on kişinin oruç tutması söylenecek olursa, her gün on obur iki günlük yemez mi?

Kadıköyünde geceki infilâk

Bir adam eski metresinin bodrumuna dinamit attı

İnfilâkin şiddetinden evler sarsıldı, halk hevecanla sokağa fırladı

Dün gece Kadıköyünde halkı telâşa ve heyecana düşüren bir infilâk olmuştur.

İnfilâk Kadıköyünde Osmanağa mahallesinde Mektep sokağının köşesindeki beyaş boyalı bir evde saat sekizde vukua gelmiştir.

İnfilâkın şiddetinden civardaki bütün evler sarsılmış, halk korku ile sokaklara fırlamıştır.

Vak'a yerine yetişen zabıta memurları evin bodrum katından dumanlar çıktığını görerek itfaiyeye haber vermişler, fakat gelen itfaiye evde ateş olmadığını görmüştür.

Yapılan tahkikatta infilâkın bodrumun sokaktaki parmaklıklı penceresinden içeriye atılan bir parça dinamitin patlamasile ileri gel - diği anlaşılmıştır. Bu arada evin

(Devamı 3 üncü sahifede)

Karagümrükte fecî bir kamyon kazası

Sokakta oynıyan küçük bir çocuğun üzerinden yüklü kamyon geçti

Karagümrükte Karabaş mahallesinde 4 numarada oturan Ali Rıza isminde bir cocuk sokakta oynarken soför Ahmet idaresindeki 3593 numaralı yüklü kamyon hızla gelip zavallı vavrucağa çarpmış ve altına alarak karnının üzerinden geçmiştir.

Bu suretle feci ve ağır bir şekilde yaralanan küçük çocuk hastaneye kaldırılmıştır.

Rumen suları tehlikeli mıntaka ilân edildi!

(Yazısı 3 üncü sahifede)

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

MÜHLET BİTTİ

Şu maruf İtalyan gazeteci Gayda, kânunuevvelin biri ile onu arasında, İtalyan filosunun Akdenizde cezrî harekete geçeceğini yazmıştı. İngiliz gazeteleri soruyor:

«— Haniya, mühlet bitti, daha bir şey yok?.»

Yahu, bırakın şu biçareyi şimdi?. Baksanıza arpacı kumrusu gibi düşünüyor.

CARESİ VAR!

İstanbuldaki vesaiti-nakliye buhranının sebeplerinden biri de şu imiş:

Daireler ve mektepler aynı saatte işe başlamıyor, aynı saatte paydos yapıyor. Binaenaleyh tramvaylar kâfi gelmiyor.

Kolayı var: bir gün mektepleri, birgün daireleri çalıştırmalı!

OKUYUCUYA MÜJDE!.

Üstad Fazıl Ahmet, son yazdığı ve mizah iddiasında bulunan bir manzumesinde: «Biz unumuzu eledik, eleğimizi astık» diyor. O halde, o gazetenin okuyucularına müjdeliyebilirim:

«— Fazıl Ahmet, bundan sonra yazı yazmıyacak!»

HALK ANTOLOJİSİ

Maarif Vekâleti, halk edebiyatına dair bir edebiyat antolojisi vücude getiriyormuş! Bu antolojinin içine, halk türküleri, koşmalar ,şarkılar, dastanlar, hikâyeler alınacak..

Bizce, alâkadarlar, bu antolojinin içine, halkın dertlerini, şikâyetlerini, arzularını da ilâve etse, kitabın satışını on misli arttırmış olur.

AHMET RAUF

Biz Bize

Boş duran medreseler

İstanbulda, boş duran bir çok medreseler var. Bunlar, kanunla belediyeye devredilmiştir. Bir kısım medreselerden, yüksek tahsil yapan fakir talebenin yatıp kalkmak için istifadesi düşünülmüş, bazı medreseler de maarife devredilmek üzere bulunmuştur. Maarif idaresi, bu medreselerden nisbeten muntazam olanlarını biraz himmetle ıslah edebilir. Pekâlâ güzel, temiz yurtlar haline sokabilir. Bu işler için de muazzam tahsisat, mufassal proje ve keşifler beklemeğe lüzum yok. Hüsnüniyetle, enerji ile yapılıveren işlerdendir.

BÜRHAN CEVAT

Dükkân tahdidi

Tramvay caddelerindeki bazı dükkânlar arka sokaklara alınıp cinsleri tahdit edilecek

Belediye reisliği şehrimizdeki işlek tramvay caddelerinde bulunabilecek dükkânların evsafını tesbit edip bunların cinslerini tahdit etmeği kararlaştırmıştır. Esasen diğer memleketlerde de belediyeler işlek caddelerle meydanlara nazır yerlerde yalnız muayyen ticaretle müştagil dükkânların bulunmasına müsaade etmekte ve bu tahdit haricindeki ikinci, üçüncü sınıf dükkânlar arka sokaklarda bulunmaktadır.

İstanbulda da; işlek tramvay caddelerinde tütüncü, berber, gazino, şekerci, pastacı, manifaturacı ve saire gibi muayyen ticaretle müştagil dükkânlar bulunacak diğerleri arka sokaklara alınacaklardır. Köfteciler, bilûmum tamirciler, piyazcılar, eskiciler, kundura yapıcıları, boyacılar, turşucular, koltukçular, sebzevatcılar ve sair bazı dükkânlar bu cins tahdidin haricinde bırakılarak işlek tramvay caddelerinde olmıyacaklardır. İşe en işlek, birinci sınıf tramvay caddelerinden başlanacaktır.

Temizlik işçileri yaz, kış aynı ücreti alacaklar

Belediye temizlik amelelerinin yaz ve kış 20 şer lira muayyen ücret almaları için 1941 malî yılı bütçesine icabeden tahsisatın konulması temizlik işleri müdürü doktor B. Faik tarafından belediye reisliğinden temenni olunmuştur.

Halen ameleler yazın 20 lira almakta ve kısın ise ücretleri 15 liraya indirilmektedir. Bu yüzden bilhassa kış mevsiminde temizlik ameleliğine rağbet azalmaktadır.

Belediye reisliğinin bu makul tedbiri kabul edeceği ümit edilmektedir.

İngiltereden otobüs getirilecek

Belediyue reisliği tramvaylardaki izdihamı hafifletmek üzere İngiltereden otobüs satın almak için veniden teşebbüslere geçmiştir. Bu hususta bazı İngiliz firmaları ile müzakerelerde bulunulmaktadır.

Yanan doğum evi

Van «doğum evi» geçenlerde bir gece çıkan âni bir yangın neticesinde yanmıştır. Yanan doğum evinde 12 bin lira kıymetinde sigortalı eşya bulunduğu ve bunlardan 5439 lira kıymetinde eşyanın tamamen yanıp geri kalan 6561 liralık eşyanın da kurtarıldığı anlaşılmıştır.

Açık iş ve memuriyetler

Şehrimiz adliyesine kız ve erkek orta mektep ve lise mezunu arasından imtihanla zabıt kâtipleri alınacaktır. Talipler vesikalarile birlikte kânunuevvelin 12 inci perşembe günü akşamına kadar yeni postane üstündeki «adliye encümeni» ne müracaat etmelidirler. İmtihan ayın 13 üncü cuma günü sabahı saat 10 dadır.

Devlet Demiryolları idaresi; istasyon sınıfında istihdam edilmek üzere yüksek mektep, lise ve orta mektep mezunlarından işletme, hareket memurları almağı kara[illegible]rmıştır. Orta mktep mezunları 26 kânunuevvele, liseliler 23 kânunuevvele, yüksek mektep mezunları da 24 kânunuevvele kadar evraklarile Haydarpaşa, Sirkeci ve diğer yerler işletme müdürlüklerine müracaat etmelidirler. İmtihanlar da 25 - 28 kânunuevvel arasında yapılacaktır. Kazanan orta mekteplilere 60 lira, lise mezunlarına 74, yükseklere 100 lira aylık ücret verilecektir. Yaş hâddi 18 - 30 dur.

HALK Filozofu

Lisanda ikiliğe doğru

Mahmut Yesarinin Çulluk isimli romanından bir parçayı, bir mektep kitabı içine almışlar.. Eserde «mahlûk» kelimesi geçiyor. Bunu değiştirmişler, «yaratık» yapmışlar.. Daha, bir sürü manasızlık.. Mahmut Yesari, asabiyetten intihar derecesine gelmiş. Edebi eserlerden alınan bir çok parçalarda böyle, lisan tahrifatı var.

Maksat malûm: Yeni terimlere uydurulacak. Peki amma, bir eser, yazıldığı zamanın şartları ve kıymetleri içinde ölçülür. Bir muharririn, herhangi bir yazısını nasıl değiştirebiliriz?.

Bir başka misal: Geometri hendesenin mukabili olarak, yeni terim, öz türkçe diye kabul edildi. Sanki, bu değişiklik kâfi değilmiş gibi, Geometri isminden yapılmış Geometrik sıfatını da aynen, öz türkçe, yeni terim, diye, kabul etmişiz. Eskiden öğrendiğimiz şu meşhur «Mahalli hendesi» tabiri, şimdi: «Geometrik yer» olmuş.

Mekteplerde, öz türkçe, yeni terim, diye, böyle bir sürü lâf öğretiyoruz. Fakat, hayatta, işte, matbuatta, büroda, ihtisas kitaplarında, böyle birşey yoktur. Lisenin son sınıfına gelmiş çocuklar, kullanageldiğimiz en harciâlem kelimelerin manasını bilmiyorlar.

Yarın, öbür gün de yüksek tahsilini bitiren gençleri bu halde göreceğiz. O zaman, ortada bir ikilik hasıl olmuş olacak; gençleri bir vazifeye tayin ettiğimiz vakit, kendilerinden iş istiyebilmek için, hayattaki makul lisanı öğrenebilmeleri maksadile, uzun bir «mülâzemet» devresi geçirmelerine imkân vermek zaruretini duyacağız.

Yeni terimler tek esasa, muayyen kaynaklara, ilmî noktai nazara, realiteye, hayatî zaruretlere ve nihayet müsbet faydaya dayanmıyor. O halde, hâlâ, ne diye ısrar ediyoruz?.

REŞAT FEYZİ

KÜÇÜK HABERLER

★ İktısat Vekâleti vilâyete bir tamim göndererek perakende kömür fiatlarının da ehemmiyetle kontrölünü bildirmiştir.

★ Dün akşam Ankaraya gidecek olan Vali ve belediye reisi B. Lûtfi Kırdar hareketini bu akşama tehir etmiştir.

★ Üniversite edebiyat fakültesi için yeni bir bina yapılacak ve ayrıca bir fizik, kimya enstitüsü inşa olunacaktır.

★ Beykozda oturan Necatinin kızı 5 yaşında Hüsniye mangala düşerek yanmış ve Şişli çocuk hastanesine kaldırılmıştı. Küçük yavru dün ölmüştür. Cesedi muayene eden tabibi adlî B. Enver Karan defnine izin vermiştir.

★ Belediye baytar müdürü ile hayvan hastanesi müdürü ve diğer 7 memurun müddeiumumiliğe verildikleri bu sabahki bazı gazeteler tarafından yazılmışsa da tahkikatımıza göre hâdise; 150 lirlık bir sarfiyatta usullere riayet etmemekten ibaret olup müdür ve memurlar vilâyet idare heyetinin talebini Şûrayı Devlette temyiz etmişlerdir.

★ İçtimaiyat profesörü merhum Mehmet İzzet için dün saat 14,30 da edebiyat fakültesi felsefe dershanesinde bir toplantı yapılmıştır.

★ İktısat Vekili dün akşam şehrimizden Ankaraya dönmüştür.

★ Askerlerimiz için şehrimizde toplanan kışlık hediyeler 200 bin parçayı geçmiştir.

★ Ticaret Vekâleti stok zahire mikdarını telgrafla vilâyetlerden sormuştur.

4 muntekir tutuldu

Makara, siyah kâğıt ve cep fenerlerini pahalı satanlar hakkında takibata geçildi

Fiat murakabe komisyonu ihtikârın önüne geçmek üzere alacağı memurlar için dün bir imtihan yapmış ve imtihana 100 lise mezunu girmiştir. Diğer taraftan dün yapılan ihtikâr kontrollerinde Beyoğlunda Hacopulo pasajında makaracı Stavro ile maskeleme kâğıtlarını pahalı satan Haçik ve arkadaşı Alber, cep fenerlerini 45 kuruş yerine 75 kuruşa satan Bedri isminde dört tacir yakalanmışlar ve haklarında takibata geçilmiştir.

YAĞ VE KREMA SATIŞLARI

Yağ ve krema satışlarının borsada yapılması fiat murakabe komisyonu tarafından kabul olunmuştur. Ticaret odası meclisi yakında bu iki maddenin satışını borsaya havale edecektir.

Parti Vilâyet kongresi

Cumhuriyet Halk partisi İstanbul vilâyeti kongresi 25 kânunuevvel çarşamba sabahı saat 10 da Divanyolundaki parti merkez binasında yapılacaktır.

POLİS VE MAHKEMELER

90 yaşına kadar bekâr yaşıyan zengin'n serveti!

Balıklı hastanesine ait bir davanın muhakemesi birinci ağır cezada neticelendirilmiştir. Vak'a şudur:

Teodoros Aspiropulos isminde yaşlı ve bekâr bir adam son günlerini hastanede geçirmek istemiş ve oraya yattıktan altı ay sonra da ölmüştür. 90 yaşına kadar bekâr yaşıyan bu adamın çok zengin olduğu ve ölmeden evvel Türk kâğıt paralarile beraber bir çok tahvilleri ve İngiliz liralarından yapılmış fişek halindeki paralarını da hastanenin bir sandığına koyduğu iddia edilmiştir.

Kardeşinin kızı bunun ölümünü haber aldıktan sonra hastane idaresine müracaat etmiş ve amcasının paralarını istemiştir. Kendisine sandıktan 110 lira çıktığı bildirilmiştir. Fakat vâris kadın, bunu kabul etmemiş ve hastane memurlarından Yosef Petraki, Avindis, ve İstefanidis aleyhlerine bir emniyeti suiistimal davası açmıştır. Bu dava ile sandıkta 25 bin liralık tahvilât, on binlerce İngiliz lirası bulunduğu iddia edilmiştir. Fakat mahkeme heyeti iddiayı sabit görmiyerek maznunlar hakkında beraet kararı vermiştir.

Tramvay mı, otomobil mi ezdi ?

Geçenlerde bir gece yarısı Şişhanede feci bir kaza olmuş ve Cafer isminde bir vatandaşın ayaklarını ezmek suçile Hâmit adında bir vatman adliyeye verilmişti. Dün Enver isminde bir şoför de bu davaya dahil edilmiştir. Vatman Hâmit:

«— Ben karanlıkta Caferi raylar üstünde ayakları ezilmiş gördüm. Enver otomobili ile ezmiş, kaçmış!» demiştir.

Enver ise «— Ben o saatte orada değildim» mukabelesinde bulunmuştur. Dava; gayrimevkufen görülmek üzere şahit celbine kalmıştır.

No: 21 — Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Deniz Fedaileri

OSMANLI - İTALYA HARBİNDE TRABLUSGARB ve ADALAR MUHAREBESİ

Filoransa fırkası karaya çıkarıldı

Trablustaki memurlarla ailelerinden ibaret kalan hafile 350 kişilik bir grup halinde vapura bindirilerek Maltaya sevkolundu.

Ayni gece Trablusa gelen İtalyan vapurları Floranse fırkasını karaya çıkardılar. Bu kuvvet alaylarını ikiye ayırarak Trablusun şark ve garbından iki koldan ilerliyerek karargâhı Aziziyede bulunan ve kıt'alarile Heni - Kırkkeriş hattını tutmuş olan Osmanlı kuvvetlerile temasa geçti.

Egari vapurile çok sıkıntılı bir yolculuk yaparak 4 teşrinievvel 1911 de Maltaya gelen Trablustaki Türk memur ve aileleri burada İtalyanların yeni zorluklarile karşılaştılar.

Gemideki İtalyan miralayı Malta limanına gelince karaya çıkmış, yarım saat sonra avdet etmiş, Maltaya çıkmağa hazırlanan Trablus muhacirlerine menfî bir cevap getirmişti:

— İngilizler Maltaya çıkmanıza müsaade etmiyorlar. Başınızın çaresine bakın.. Biz, sizi buraya kadar getirdik. Üst tarafını siz bilirsiniz!.

Vali vekili Besim bey başta olduğu halde komodor Hacı Ahmet, jandarma kumandanı, defterdar ve diğer zevat Maltadaki İngiliz valisile temasa geçmek istediler, muvaffak olamadılar. Bu sırada bir Alman acente müdürü gemiye müracaat eti. Kendi kumpanyasına mensup bir vapuru kiraladıkları takdirde İtalyan gemisindeki bütün zevatı İstanbula kadar götüreceğini söyledi.

Bu teklif kabul olundu.. Herkes yirmişer lira vermek suretile birer bile daha aldılar. Alman vapurunu beklemeğe başladılar.

Malta limanında süren bu üç günlük mecburî ikamette yeni bir hâdise oldu. Hacı Ahmet kaptanın Trablus komodoro olduğunu hatırlıyan muhafız albay o akşam Türk bahriyelisini yanına çağırttı. Kendi hüviyetini kendi ağzından öğrenmek için:

— İsminiz Hacı Ahmet bey değil mi? diye sordu:

— Evet...

Cevabını alınca devam etti:

— Bahriye binbaşısınız değil mi?

— Evet..

Trablustaki vazifeniz ne idi?

— Komodordum!.

— Pekâlâ.. Komodorluğa ait evrak ve kayıtları ne yaptınız?

— İmha ettim.. İşgal sırasındaki vazifem bu idi, onu da yaptım.

— Ya komodorluk kasası ve muhteviyatı ne oldu?

Bu şekildeki sualleşmenin manasını son cümleye kadar kestiremiyen Hacı Ahmet kaptan herşeyi anladı..

Aylardır uzak vatan parçasında çok müşkül şartlar içinde büyük bir feragatle çalışan Türk bahriyelisi, mukadderatın sevkile hasımlarının eline düştüğü zaman yağmacılıktan başka hiçbir vasıfları bulunmıyan bu adamlar ondan devlete ait paraları istemek bayağılığını da gösteriyorlardı.

Bu para ki: Her kuruşunda fedakâr Anadolu yavrularının alın teri, her santiminde halis kan Türk halkının bir feragat hikâyesi gizliydi.. Nasıl düşman eline teslim edilirdi. Karşısında usta bir simsar tavrı taşıyarak zehirli bir tebessümle paranın verilmesini istiyen İtalyan bahriye zabitine Trablus komodoru sükûnetle cevap verdi:

— Komodorluk kasası bomboştu. Bu vaziyette bize yük olmasın diye orada, Trablustaki memuriyet mahallimizde bıraktık.

Skilaretto inanmamış bir adam tavrile söylendi:

— Boş sözleri bırakalım binbaşı.. Kasa muhteviyatının metbuu mufahhamım haşmetlû İtalya kralı namına teslimi icap ediyor. Ne siz yorulun, ne de bizi yorun ve.. zecri tedbirlere müracaat etmemize mahal bırakmayın..

Hacı Ahmet bey ayni şiddetle reddetti:

— Bende para yok..

— Bakınız vali vekili defterdarlıkta mevcut bütün nükudu bize teslim etti.

— Olsaydı ben de teslim ederdim. Fakat söylediğim gibi komodorluğun elinde hiçbir para mevcut değil..

Bu sırada Egari vapurunun kumandan kamarası kapısı vuruldu. Skilaretti seslendi:

— Giriniz!.

İçeriye iki İtalyan bahriyelisi girdiler. Yüzbaşılarını selâmladılar. Bunlardan önde bulunanı elindeki küçük, kırmızı bir keseyi kumandanın önüne bıraktı, anlattı:

— Türk bahriyelisinin eşyalarını aradık. Şu torba içindeki üç bin altından başka para bulamadık.

Kırmızı keseyi gören Türk komodorunun çehresi de ayni rengi almıştı. İtalyan deniz yüzbaşısı neferleri savdıktan sonra gülümseyerek keseyi avucunda evire, çevire Hacı Ahmet kaptanla konuşmağa devam etti.

— Eşyalarınız arasında bu para ele geçirilmiş, tabiî komodorlugun parası bu.. İtalya kralı namına müsadere ediyorum.

— O benim kendi paramdı.. Yıllarca denizlerce çalışarak biriktirdiğim, çoluk ve çocuğumun geçinmesi için ayırdığım bir para.. Fakat ne ehemmiyeti var? Trablus gibi koca bir vilâyeti hukuku dü-vel, ve hukuku beşer kaideleri hilâfına kuduz bir saldırışla Osmanlı topraklarından ayırmak, çekip almak davasına düşen bir milletin bu tasallutu karşısında benim param da müstevlilerin eline geçmiş.. Ne çıkar? Büyük Allah hemen büyük Türk milletine zeval vermesin.. Bu can bu tende durdukça ben daha bir çok servet kazanıp bir kenara koyabilirim.

Bu sözler, hâkim vaziyette bulunan İtalyan yüzbaşısını kızdırdı. Skilaretto dişlerini sıka sıka sözü başka tarafa çevirdi..

— Şimdi gelelim diğer suallere. Trablustaki Türk kıt'alarının mevcudü ne kadardır ve bunlar nerelerde mevzi tuttular, hangi mıntakalara çekildiler?

(Devamı var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

Fabrikaların müdafaası

Modern harpte tayyarelerin ne büyük rol oynadıklarını her gün işitiyoruz. On senedenberi tayyarecilik hakikaten akla hayret veren bir terakki göstermiştir.

Muharebe halinde, düşmanın en ziyade millî müdafaa için çalışan fabrikaları tahrip etmekte olması da tabiîdir.

Bu sebeple fabrikaları hava akınlarından korumak için sun'î sis tecrübeleri yapılmıştır.

Bu yoldaki ilk tecrübe 1930 senesinde Fransada yapılmıştı. Almanlar da 1928 ve 29 senelerinde Stutgartta ve Şarki Prusyada ayni neviden tecrübeler yaptılar. Şarki Prusyanın mühim bir kısmına elektrik enerjisi dağıtan Fridland elektrik santralında yapılan bu tecrübelerden sonra, bütün Almanyada sun'î sis servisleri ihdas olundu.

1930 da, Berlinde Alman kimyagerleri cemiyetinde verdiği bir konferansta doktor Stolzenberg bu servisin, büyük şehirlerde bombardımanlara karşı büyük hizmetleri olacağını söylemişti.

Demişti ki: «Tayyarelerin saatte 250 kilometre sür'atle uçtuklarını kabul edersek, bütün Ren şehirlerine, Fransanın şarkından kalkacak tayyareler bir saatte varırlar. İki buçuk saatten az bir zamanda Berline varırlar. 45 kiloluk küçük bir bomba bir binayı yıkmağa kâfidir. 270 ilâ 450 kiloluk bombalar ise bir yarım mahallenin altını üstüne getirebilir. Unutmıyalım ki modern tayyareler kırk beşer kiloluk bomba taşımaktadırlar.»

Stolzenberg şehirleri sun'î sis altında bırakmak için de şunları ilâve etmişti:

«Bunun için takriben 300 metre irtifaında çelik direkler kullanıyoruz. Sun'î sisler tabaka tabaka muhtelif irtifalara gönderiliyor. O suretle ki eğer rüzgârlar üst tabakadaki sisleri dağıtırsa, şehir yine alt kısımdaki tabakalar tarafından setredilmiş olarak kalacaktır.»

Almanlar sun'î sisler için Nitro dö Bariom kullanmaktadırlar. Bazı madenî mayi klorürler de ratıp havada kesif sis tabakaları vücude getirmektedir.

Ancak tayyareler çok sür'atle geldikleri için, sun'î sisi yüksek tabakalara da daha sür'atle dağıtmak için hususî dispozitifler de vücude getirmişlerdir.

* *

DIŞ POLİTİKA

Avam Kamarasında sulh bahsi

Yazan: Ahmet Şükrü ESMER

Harbin ikinci kışına girerken sulh bahsi kulaklara pek tatlı gelir. Bu sebepledir ki İngiliz Avam Kamarasında birkaç gün evvel sulh meselesi etrafında yapılan müzakere her tarafta alâka ile takip edilmiştir. Müzakereyi uzaktan takip edenler, bu sulh görüşmelerinin şümul ve manasını anlamakta müşkülâta uğrıyabilirler. Bunun manasını anlamak için İngiliz teşkilâtı esasiyesinin bir inceliğini gözönünde tutmalıdırlar: İngilterede Kral, her sene tesrîi devreyi, Lordlara ve meb'uslara hitap eden bir nutuk ile açar. Hakikatte bu nutuk hükûmet tarafından yazılmaktadır. Teamüle göre ,birkaç gün sonra bu nutuk üzerinde bir müzakere açılır ve muhalif parti, hükûmetin iç ve dış politikasını izah eden bu nutku tenkit eder. Çörçil hükûmeti kurulduktan sonra İngilterede muhalefet, komünist temayülleri olan dört müstakil işçi partisi mensuplarına inhisar etmiştir. İşte bu defa sulh meselesini Kralın nutkuna verilecek cevap vesilesile, bu meb'uslar ileriye atılmışlardır. Bunlar nutukta İngilterenin sulh gayeleri etrafında bir söz olmadığını söyliyerek nutku ve dolayısile hükûmetin harp politikasını tenkit etmişlerdir. Eğer muhalefet kuvetli olsaydı, tenkitlere Başvekil cevap verecekti. Fakat Çörçil, dört meb'us tarafından ileri sürülen bu meseleye cevap vermeyi, Başvekil muavini ve işçi partisinin lideri olan Attleeye terketmiştir.

Attlee söyledikleri nutukta İngilterenin harp gayelerine afaki olarak temas etmiş ve bu gayelerin izahı için henüz zamanın pek erken olduğunu söylemiştir. Başvekil muavini ezcümle demiştir ki:

— Böyle gayrimes'ul bir takrir münasebetile hükûmetin harp gayeleri etrafında izahat vermesi beklenemez. Kendimiz için istediklerimizi diğer milletler için de istiyoruz. Anarşi içinde nizamlı bir sulh teminine imkân yoktur. Anarşi yerine nizamlı bir sulh koymak ve bunu adalete istinat ettirmek lâzımdır. Biz bir hürriyet âlemi kurmak istiyoruz. Öyle bir âlem ki bütün milletler de bütün fertler gibi, kendi şahsiyetlerine tamamile sahip olmak imkânını bulabileceklerdir.

Görülüyor ki bu sözler, müsbet ve muayyen sulh şartları değil, müstakbel sulhun dayanacağı umumî prensiplerin izahından ibarettir. Hakikat şudur ki İngiltere hükûmeti, henüz sulh şartlarını bildirmek ve hattâ Almanya tarafından yapılacak sulh teklifinin tetkikine girişmek için bugünkü vaziyetin müsait olmadığı kanaatindedir. Birkaç hafta evvel, yaklaşmakta olan Noel günleri içinde bitaraf devletlerin ve belki de Papanın mücadeleyi nihayetlendirmek için sulk tekliflerinde bulunacakları şayi olmuştur. Çörçil böyle bir teklif, ister Almanyadan gelsin, ister bitaraf devletlerce yapılsın, İngilterenin bunu tetkik bile etmiyeceğini söyliyerek bu teşebbüsü önlemek istemiştir. Akabinde Almanlar da neşrettikleri yarı resmî bir tebliğ ile böyle bir teşebbüste bulunmak niyetinde olmadıklarını ve İngiltere mağlup olduğu zaman bile mücadeleyi devam ettirmek kararında olduklarını bildirmişlerdi. Yani ne İngiltere, ne de Almanya, henüz mücadeleye nihayet vermeğe taraftar görünmemektedirler. Almanlar, İngiltere imparatorluğu mahvolununcıya kadar, İngilizler de Almanyada millî sosyalistlik ve İtalyada faşistlik kalkıncıya ve Avrupa milletleri istiklâllerine kavuşuncıya kadar harbetmek kararındadır görünüyorlar. Yani sulh 1939 senesi eylûlünde harp başladığı zaman ne kadar uzaksa, hâlâ o derece uzaktadır.

Avam kamarasındaki müzakere de, sulh ihtimalini zerre kadar ileri götürmemiştir. Müzakere başlamazdan evvel vaziyet ne ise, müzakereden sonra da vaziyet odur. Yalnız parlâmentonun da ittifak yakın ekseriyetle hükûmetin bu kararını tasvip etmekte olmasını anlatması bakımından bu müzakere dikkate lâyıktır .Çünkü ârza müracaat edildiği zaman, harp gayelerinin bildirilmesine ancak dört müstakil işçi meb'usun taraftar olduğu ve geri kalan üç yüz kırk bir meb'usun hükûmeti tasvip ettiği anlaşılmıştır. Avam kamarası müzakeresi ,dolayısile, harp meselesi üzerinde meclisin itimat veya ademi itimadına müracaat mahiyetini aldığına göre, Çörçil hükûmeti, üç yüz kırk beş mevcut arasında dörde karşı üç yüz kırk bir rey ile itimat kazanmış oluyor demektir.

Son Telgraf'ın Edebî Tefrikası: 25

Küçük Hanım Yavaş Gel!

SELÂMİ İZZET SEDES

Yerde duran gazeteye bir tekme attı:

— Geçen gece ne yaptığımı hatırlamak iktidarında değilim... Jale, Jaleciğim, nasıl muztarip olduğumu tasavvur edemezsin.

Bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Jale kocasını hâlâ avutmağa, teselli etmeğe uğraşıyordu... Karısının tatlı sözlerile Cahit yavaş yavaş kendini topladı. Gözlerini sildi.

— Paraları bulmalıyım dedi. O parayı geri vermeliyim. Benim param değil.

— Neden? Biri seninle kumar oynadı, kaybetti. İstiyorsan bu parayı bir hayır kurumuna ver, veyahut kumar oynayıp kaybet. Fakat geçen gece oynayanın sen olmadığını itiraf edemezsin. Bu bir sırdır Cahit, senin ve benim sırrımdır. Bu bizim sırrımızı kimseye ifşa edemezsin... Bunu kimse bilmesin... Sana vadediyorum, ben artık «öteki» nin gelmemesi için elimden geleni yapacağım ve onun gelmesine mâni olacağım.

Cahit dişlerini gıcırdattı:

— Deliyim ben!. Deli!..

Ve birdenbire tekrar sordu:

— Paralar nerede!

Birden hatırladı:

— Atölyededir. Gidip alayım. jale peşisıra gitmek istedi.

— Hayır gelme, rica ederim beni yalnız bırak. Yalnız kalmağa ihtiyacım var... Biraz asabım gevşesin. Biraz ağlıyayım..

Jale gülümsemeğe çalıştı:

— Benim yanımda ağla.

Cahit cevap vermedi, odadan fırladı, atölyeye çıktı ve düşünmeğe başladı.

— 11 —

Ümit yok

Kumar oynadığını nasıl hatırlıyamıyorsa, cüzdanı ve paraları nereye koyduğunu da hatırlıyamıyordu.

— Ertesi gün, buraya geldim... Paraları çekmecelerden birine koymuş olacağım...

Her tarafa baktı, her tarafı aradı, bulamadı. Atölyede döneniyor, düşündükçe harareti artıyor, başı ateşler içinde yanıyordu.. Simdi sahiden deli olacaktı. Aklı başından, bir daha geri gelmemek üzere gidecekti.

Biraz dinlendi, itidalini topladı, tekrar aradı. Nihayet resimlerini koyduğu bir kartonda paraları buldu.

Banknotları saydı.

İki bin beş yüz lira.

Bu parayı nasıl kazandığını bilmiyordu. Fakat gazeteci yalan uydurmuş değildi. Bu parayı kazanan öteki idi.

— Öteki!.. Öteki!..

Cahit hızlı hızlı bağırıyor, bu kelimeyi tekrarlıyordu. Paralar avuçlarının içindeydi, iki elile paraları büküyordu:

— Ötekinin parası!

Bu sefer öteki, bu parayı kaybeden zengin kumarbazdı. Bu para ondan çalınmış demekti.

— Acaba o adam nerede oturuyor?

Telefon rehberinde adresini buldu.

— Şimdi kalkıp gideceğim. Bakalım o gece üzerinde ne tesir bıraktım. Hiç değilse bunu anlarım.

Paraları cebine koydu, aşağı indi, şapkasını aldı.

Jale sordu:

— Gidiyor musun?

— Evet.

— Nereye?

— Parasını kazandığım adama.

— Neden?

— O gece neler söylediğimi, ne yaptığımı anlamak istiyorum. Bakalım öteki ne biçim adam. Bunu anlamak istiyorum.

Cahit isi sakaya bozmak istiyor Jale de onu teskine uğraşıyor, gitmesine mâni olmağa çalışıyordu.

— Bırak gideyim Jale, hava almış olurum.

(Devamı var)

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HAVADİSLER

Amerikada yirmi silâh fabrikası daha yapılacak

Hükûmet kongreden yeni tahsisat istiyecek

Vaşington 10 (A.A.) — İyi haber alan mahfiller hükûmetin kongreden, gelecek içtima devresinde birden 400 milyon dolarlık mun- zam tahsisat istiyeceğini bildir - mektedir. Bu para dört milyonluk bir kara ordusunun tank, tayyare ve bomba ihtiyaçlarını temin edecek yirmi kadar silâh ve mühimmat fabrikasının inşasına sarfedilecektir.

Malûmdur ki, yeni silâh fabrikaları kurulması için daha önce de 900 milyon dolarlık tahsisat verilmiştir. Bugüne kadar alınan tedbirler sayesinde 1,200,000 kişilik bir kuvvetin bütün esliha ve techizat ihtiyaçları tamamen ve 3,000,000 kişilik bir ordunun teçhizatı da kısmen temin edilmiş bulunmaktadır.

★ Şanghay: (A. A.) — Tchunking hükûmeti, Fransız Hindiçini hududunun evvelisi gün kapatıldığını ve Yunnan yolunu istimal etmek istiyen yolcuların emniyetinin temin edilemiyeceğini tebliğ etmiştir.

İtalyan ordusu Himaraya çekiliyor

(1 inci sahifeden devam)

mektedir. İtalyanlar, Ergiri etrafında ve işgal ettiği tepelerdeki kuvvetli mevzilerinden süngü hücumu ile tardedilmişler ve Yunanlılar durmaksızın muharebe ede ede Ergiriye girmişlerdir.

İtalyanların: evvelce yığdıkları malzemeyi geri göndermek lüzumunu hisetmediklerine göre, daha sonrade mukavemet edebileceklerini zannettikleri anlaşılmaktadır. Bu suretle Yunanlılar, harekâta devam bakımından kendileri için kıymetli olan mühim ganaim elde etmişlerdir.

Tebliğ, Arnavutluğun bütün mühim denizlerinin Yunanlıların elinde bulunduğuna işaret etmektedir.

Yunan Kralının orduya mesajı

Atina 10 (A.A.)— Yunan Kralı Georges orduya aşağıdaki mesajı göndermiştir:

Ergirinin işgali dolayısile duyduğum memnuniyetle ve ordunun kazandığı parlak muzafferiyetlerin gururu ile Başkumandanı cüzütam kumandanlarını, zabitleri, küçük zabitleri ve efradı hararetle selâmlar ve kendilerine derin memnuniyetimi bildiririm.

Askerî ve manevî bakımdan kıymeti büyük bir merkez olan Ergiriyi işgal vazifesini büyük bir cesaretle başarmış olan cüzütamı bilhassa tebrik ederim. Kahraman hava kuvvetlerini de muvaffakiyetlerinden dolayı hararetle tebrik ederim. Şefler ve efrat millete layık olduklarını göstermişlerdir.

İkinci Georges

Yunan beyaz kitabında neler var ?

«Beyaz kitap» 21 ağustos 1939 da Başvekil Metaksas ile İtalya sefiri Grazzi arasında yapılan uzun bir mülâkatı da ihtiva etmektedir.

Bu mülâkat esnasında Metaksas sefire ezcümle şunları söylemiştir:

— On iki adaya nakledilen askerleriniz «Pire» ye gideceğiz, bütün Egeyi zaptedeceğiz» diye şarkı söylerken, Mareşal Badoğlio Arnavutlukta âlenen Arnavutluk hudutlarının genişletileceğinden bahsederken, Göriceye gelen Kont Cianoyu istikbal eden heyetler üzerlerinde «Kosva, Çamurya» yazılı levhalar taşırken Yunan milletini İtalya tarafından hiç bir tehlike olmadığına nasıl inandırabiliriz?. Gerçi Kosva, kendisile hususî münasebetleriniz olan Yugoslavyaya aittir. Fakat Çamurya Yunanistandadır.»

Grazzi bu suallere cevap verirken müşkül vaziyette olduğu görünüyordu. Mülâkatın sonunda Metaksas Yunanistanın İtalya aleyhinde her türlü tezahürattan içtinap edeceğine dair yeniden teminat vermiş, fakat bir kere daha şunları ilâve etmiştir:

— Tamamiyet ve istiklâlimiz veya millî menfaatlerimiz tehdit edildiği takdirde bunların müdafaası için çarpışacağız.

Grazzi cevaben bu takdirde Yunanistanın tamamile haklı olacağını, fakat böyle birşeyin mevzuubas olmadığını söylemiştir.

Alman sınaî mıntakalarında büyük hasarlar

Bu mıntakalardaki halk yeis içinde

Londra 10: (A. A.) — Ekspenç Telegrafın öğrendiğine göre, Almanyanın bir çok mıntakalarında halk, İngiliz tayyarelerinin bilhassa Ren, Rur, Essen, Düseldorf ,Kolonya gibi sınaî şehirlerinde vukua getirdikleri büyük hasardan dolayı derin bir yeis içindedir.

Hariciye nezareti ve büyük sanayi ile alâkası bulunan mecmua, resmî tebliğlerin, bu hasarattan dolayı halkı kâfi miktarda tenvir etmediğini ilâve etmektedir. Mecmuaya göre, geceyi sığınaklarda geçirmeğe mecbur kalan amele ertesi gün çalışmak istememektedirler.

Iki günde 26 Alman tayyaresi düşürüldü

Akdenizde de İtalyanlar 25 tayyare kaybetti

Londra 10 (A.A.) — İki gündenberi Almanların İngiltere üzerinde yaptığı hücumlarda Almanlar 26, İngilizler 8 tayare kaybetmişlerdir.

Bu iki gün içinde, Akdenizde İtalyanlar 25, İngilizler 2 tayyare kaybetmislerdir.

Rumen ordusu teşkilâtında değişiklik

Londra 10 (A.A.)— Berlinden bildirildiğine göre Rumen ordusu teşkilâtını tayin eden mecliste büyük bir değişiklik yapılmıştır. Kral artık bu meclise dahil değildir. Diğer taraftan demir muhafızlara karşı işlenen cürümleri tetkik eden Rumen komisyonu dağıtılmıştır. Cürümleri işliyenlerden bir kısmı öldüğünden, bir kısmı kaçtığından bu kararın verildiği bildiriliyor.

Öbür günden itibaren

(1 inci sahifeden devam)

22,35 dedir. Yedikuleden Sirkeciye ilk 6,35 de, son 21,52 de, Sirkeciden Yedikuleye ilk 7,07 de, son 22,30 dadır.

DİGER HATLAR

Yeni tarife ile Edirnekapıdan Sirkeciye ilk hareket 6,45 de, son 22,05 de, Sirkeciden Edirnekapıya ilk 7,14 de, son 22,40 dadır.

Sabah seferleri Şişliden Tünele 6,15 de başlıyacaktır. İstanbuldan Beyoğluna ilk tramvay Fatihten Harbiyeye 6,30 da, Harbiyeden Fatihe 7,14 dedir. Mecidiyeköy - Eminönü seferleri de sabahları 6,28 de başlayıp akşamları 19,02 de bitecektir.

Yukarıda yazılmıyan diğer hatlar da sabah seferleri 6,15, 6,45, son seferler 19,35, 20,30 dadır.

Korsan gemisi ile muharebe

(1 inci sahifeden devam)

ya çalışmış, nihayet bir düman bulutu arkasında kaybolmuştur.

Karnarvon - Kastledeki hasar, çok bariz olmakla beraber, ekseriyeti itibarile sathidir ve kolayca tamir olunabilecek mahiyettedir. Düşman korsan gemisi, süphesiz daha çok hasara uğramıştır.

Amirallık dairesinin tebliğinin nesrinden evvel ölü miktarını bildiremem. Yaralananlar hepsi hafif yaralıdır ve kayıp, çarpışmanın şiddetli mahiyeti nazarı dikkate alınırsa kücüktür.

Mürettebat, İngiliz bahriyesinin en yüksek an'anelerine lâyık bir surette hareket etmiştir.

Uruguay'lıların göstermis olduğu hararetli kabulden ve bir çok yardım tekliflerinden pek ziyade mütehassısım.

Karnaron Kastledeki gözükür hasar, bacanın sancak tarafında 12 rahne ve birçok obüs parçası izini taşıyan kaptan köprüsünde büyük bir rahnevi ihtiva eylemektedir. Gemi, kendi vasıtaları ile limana girmiştir. Yalnız iskele tarafına hafifçe yatmıs bulunuyordu.»

Görünmez kaza !

Ortaköyde oturan 10 yaşında Necati Uncu sokağında Fazılın fırınından ekmek almağa gitmis ve bu esnada dükkân kepenklerinden biri basına düsüp yaralanmıştır.

Ingiltere, neden Hitlerle sulh yapamaz ?

Çünkü Hitler şunları ister:

İngilterede Totaliter bir rejim ve işlenmemiş topraklar

Nevyork 10 (A.A.) — Meşhur muharrir Walter Lipmann, Nevyork Herald Tribüne gazetesinde yazdığı bir makalede bugünkü şartlar dahilinde bir sulh akdinin neden dolayı imkânsız olduğunu tetkik etmektedir.

Lipmann yazısında şöyle demektedir:

«İngilizlerin aklıselim sahibi ve büyük siyasî tecrübeye malik bir millet olduklarını ve mümkün olduğu zaman hemen anlaşma yapmak hususunda yüksek bir meharet gösterdiklerini unutmamalıyız. Bundan maada büyük Britanya vaziyetinin icaplarını, mücadele sahasından uzakta yaşıyanlardan elbette daha iyi takdir etmektedir.

İngilterenin başına totaliter bir hükûmet geçirmedikçe Hitlerin asla memnuniyetini izhar etmiyeceği aşikârdır. Ayrıca, işlenmemiş ve iyi müdafaa edilememiş zengin toprakları da istiyeceği süphesizdir. Halbuki bu toprakların Almanyanın eline geçmemesi Birleşik devletlerin en büyük menfaati iktızasındandır. Amerikada bazı gafil kimseler hükûmetin İngiltereyi bir uzlaşma sulhu yapmıya teşvik etmesini istemektedirler. Bunlar böyle bir sulhun Amerikanın zararına olacağını takdir etmiyor gibi görünüyorlar.»

Kanadadan İngiltereye yeni pilotlar geldi

Londra 10 (A.A.) — Kanadalı tayyarecilerden diğer bir heyet dün bir İngiliz limanına gelmiştir. Bu heyet pilot ve tayyare sanayii işçilerinden müteşekkil bulunup, memleketin muhtelif kısımlarındaki R. A. F 'in teşekküllerinde kullanılacaktır. Bu heyeti teşkil edenler emperyal hazırlama plânı cerçevesi dahilinde talim görmüşlerdir.

★ Bükreş: 10 (A. A.) — Resmî gazetede neşrolunan bir kanun, ecnebi memleketlerde bulunan ve bugünkü rejim aleyhinde vaziyet alan Rumenlerin tabiiyetten iskat edileceklerini bildirmektedir.

Asker gözile cepheler

(1 inci sahifeden devam)

on birinci İtalyan ordusunun vaziyeti biraz daha müşkülleşmiş oluyor.

Umumî durumu şöyle hulâsa edebiliriz: Şimalde Ohrinin ve Moskopulosun batı mıntakalarında İtalyan kuvayi külliyeleri ile bir haftadanberi devam eden şiddetli muharebelerden, Yunanlılar İtalyan mukavemetini kırmışlar ve tutunmalarına meydan bırakmamışlardır. İtalyanlar Elbasana giden garpteki yolu tehlikeden kurtarmak için ümitsiz bir mukavemet göstermişlerdir.

Bununla beraber, Elbasana giden Develi vadisine hâkim iki tepeyi Yunanlılar zaptetmişlerdir. Evvelki sabah İtalyan kuvayi külliyesinin Elbasana doğru çekilmekte olduğu görülmüştür. Şimal cephesinde harbe tutuşmuş olan dört İtalyan tümeninin, yeni bir mukavemet cephesi vücude getirebilmek için, irtibatı kaybetmeden yeni mevzilere doğru çekildikleri anlaşılmaktadır.

Yunan kıt'alarının Develi vadisindeki ileri hareketleri tedricen devam ediyor. Yunanlılar Moskopulos mıntakasının garbındaki Timoriça dağlarında de yeniden mühim tepeleri ele geçirmişlerdir.

Merkezde Fraşerinin ileri mıntakasında devam eden harekât da pek İtalyanların lehinde değildir. Bu mıntakada Vibofoşa mevkiinin Yunanlıların eline geçmesi, Berat şehrini de tehdit altına şokmuş bulunmaktadır.

Yine merkez cephesinde Yunanlılar Klisura istikametinden Tepedelene 20 kilometre yaklaşmışlardır.

Hulâsa harekât her gün kat'i neticeye doğru biraz daha yaklaşmaktadır. Kat'i neticeli büyük muharebelerin Elbasan, Berat ve yahut Timoriça dağlarında vukua gelmesi muhtemeldir.

SON 24 SAAT içindeki Hâdiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır.)

Telhis eden: MUAMMER ALATUR

Türkiye ile İngiltere arasındaki ticarî anlaşmadan bahseden «Taymis» gazetesi, bilhassa şunları yazıyor:

«İngilterenin bu kadar azimkâr dostu olan Türkiye ile ticaret hacmini çoğaltacak olan her türlü tedbirler, İngilerede hararetle karşılanacaktır.

Temmuzda, Fransız hezimetinden sonra, herkes İngiliz İmparatorluğunun günlerinin artık sayılı olduğunu zannettiği bir sırada, Türk hükûmeti taahhüdatına riayet hususundaki azmini ve İngilizlere olan dostluğunu izhar etmiştir. Bu suretle Türkler «kara gün dostu» olduklarını İngiltereye isbat etmis bulunmaktadır.»

BALKANLAR HÜKÜM ALTINA ALINAMAZ

Diğer taraftan müstakil Fransız ajansı şunları bildiriyor:

Hitler entrikalarla ve sulh yolu ile Balkanları tahakkümü altına almak işini tamamlıyamaz. Kuvvet göndermek ise iki cephede harbi kabul etmektir ki Hitler her nepahasına olursa olsun bundan her zaman kaçınmıştır. Almanya, Bulgaristan veya Yugoslavyadan geçerek İtalyaya yardım edemez. İtalya yolu ile Yunanistana gönderilecek bir ordunun ise, İtalya ile Arnavutluk arasındaki deniz münakalâtının tehlikeli ve müşkül olması yüzünden faydası az olacaktır. Onun için B. Hitlerin B. Musoliniye yapacağı en iyi yardım ve hatalarının tashihi için alacağı tedbir İngiltereye karşı toptan bir hücum yapmak olacaktır.

Diğer taraftan «Taymıs» gazetesi de, Almanların Balkanlardaki nüfuzunun mühim surette azalmış olduğunu yazmakta, İtalyanların Arnavutluktaki muvaffakiyetsizliklerinden sonra, Hitler'in İngiltereye karşı faaliyetini arttırmağı, Balkanlarda bir sefere girişmeğe tercih edeceğini yazmaktadır .

MUHAREBE VAZİYETİ

Arnavutlukta simal cephesinde, Yunanlılar, İtalyanların Lin önünde son mukavemet mevzüni teşkil eden Rodakele'vi sağnak halinde yağan bir yağmur altında işgal etmişlerdir. Muharebenin büvük bir kısmı göğüs göğüse olmus ve iki taraf da ağır zaviat vermiştir.

Şimdi Lin'den Rastan'a giden bir hat boyunda iki mümtaz İtalyan alayı bir sıra mevzileri müdafaa etmektedir. Bu mevzileri de kaybederlerse, Elbasan yolu Yunanlılara açılmış olacaktır.

Yunanlılar, Elbasana giden Develi vadisine hâkim iki mevzii de topçu yardımı ile zaptetmişlerdir.

Şimal cephesindeki muharebelere dört İtalyan tümeninin istirak ettiği anlasılmakadır.

Ergirinin zaptı üzerine, Metaksas Yunan Baskumandanı General Papagos'u tebrik etmiştir.

ALMANYA, İTALYADAN YİYECEK İSTİYOR

Bir Amerikan gazetesinin verdiği malûmata göre, İtalyanların Arnavutluktaki mağlûbiyetleri, Almanyaya İtalyayı bir limon kabuğu gibi sıkmak fırsatını vermiştir. Hitler, İtalyan ziraatini, Almanyaya viyecek maddeleri vermesi için yeniden tazyik edip durmaktadır. Bir projeye göre, İtalyan ziraî istihsalâtı bir Alman idare ve nezareti altında çoğaltılacaktır. Bu hâdise büyük bir ehemmiyeti haizdir. Çünkü askeri zâfı yüzünden, İtalya Almanyanın emri altına girmektedir.

SURİYEDE DE GIDA MADDELERİ AZALDI

Müstakil Fransız ajansının bildirdiğine göre, Suriyede sık sık gizli beyannameler dağıtılmakta, gençler İngiliz ordusuna girmek için hududu geçmeğe calışmaktadırlar. Suriye makamatı şiddetli cezalar vermekte ve gönüllülerin köylerinden adam basına 700 Mısır lirası ceza alınmaktadır.

Fırınların önünde halk sıra beklemektedir. Hususi otomobillere ve taksilere benzin satısı durmuştur.

Suriyeye gelirken yolda tayyaresinin düşmesi neticesinde ölen Şivap'ın yerine Suriye fevkalâde komiserliğine, şark orduları baskumandanı salâhiyetini da haiz olmak üzere General Hanri Denk tayin edilmiştir.

HAVA HARPLERİ ŞİDDETLENDİ

Pazartesi gecesi Londraya yapılan hava hücumu, eylûldenberi Almanların kullandığı son büyük Alman hava kuvveti tarafından yapılmıştır. Londra mehafili, Almanların sessiz bir hava hücumu yaptıkları hakkındaki iddialarını gülünç bulmaktadır.

Almanlar, evvelki gece Londraya ve diğer endüstri limanlarına yaptıkları hücumlarda 700 bin kilo infilâk ve 100 bin kilo yangın bombası atmıslardır.

Manş sahilindeki uzun menzilli Alman topları da sabahleyin Duvr mıntakasını bombardıman etmislerdir.

Alman tayyareleri de Düseldorf endüstri mıntakasına yeniden hücum etmislerdir. Esas hedefi yüksek fırınlar ve çelik fabrikaları teşkil etmiştir. Çıkarılan üç büyük yangını diğer birçok küçük yangınlar takip etmiştir. Bütün mıntakaya yangın bombaları yağdırılmıştır.

DENİZLERDE

Geçenlerde Karnarvon Kastle ismindeki İngiliz muavin vapurile cenubî Atlantikte yaptığı muharebeden sonra kaçan, Alman korsan gemisinin İngilizlerin Varspit ismindeki kruvazörleri tarafından yakalandığı bir radyo haberi olarak neşredilmiştir. Haber henüz tevsik edilmemekle beraber, şayet İngiliz kruvazörü, Alman korsan gemisini yakaladı ise, Alman gemisinin muharebeye dayanamaması çok muhtemeldir.

Türkiye Bulgaristan yakınlaşma plânı!

(Başmakaleden devam)

Türkiye; Sobranyada Bulgar Hariciye Nazırının da tebarüz ettirdiği gibi eğer Bulgar hududunda veya kendi hudutları içinde asker bulunduruyorsa bunu herhangi bir tecavüz kasdi ile değil, sırf tecavüze uğramamak, kendi istiklâl ve hürriyetini müdafaa etmek için bulunduruyor.

Diğer milletlerin ve bilhassa Yunanistanın başına gelenleri gördükten sonra bu tedafüî tedbirimizde ne kadar haklı bulunduğumuz da aşikâr ve muhakkaktır.

Bizim kendi istiklâl, hürriyet ve menfaatlerimiz dışında hiçbir devletten hiçbir isteğimiz olmadığına, Bulgarlarla da aramızda bizim bildiğimize göre uçurumlu, buhranlı, hâd bir ihtilâfımız olmadığına göre arada yalnız Bulgarlar için Türk dostluğunu daha müsait şartlarla kazanmanın ve devam ettirmenin yolu aranmak gerek olmalıdır.

Bulgarlar için Türk dostluğunun nasıl daha geniş ölçüde kazanılacağının şartları ise açık ve malûmdur. Bunları bir kere daha sıraya koyabiliriz:

A— Bulgarların kayıtsız ve şartsız bitaraf, komşularının menfaat ve emniyetlerine sadık, Balkan sulhunu mahfuz ve müstakar tutacak bir hattı hareket muhafaza eylemeleri

B— Ecnebi ve istilâcı devletlere berhal ve kârda hudut kapılarını açmamaları, kayıtsız ve şartsız istiklâllerini muhafaza eylemeleri

C— Türkiyeye sulh ve emniyet sahasında en azamî garantiyi vermeleri ve Türk Trakyasından bahseden başıbozuk emelleri sureti kat'iyede ve ilelebet susturmaları

D— Mihverin her türlü tahrik, vait, ittifak, yeni nizam teklifi dışında kalmaları

E— Bulgaristandaki Türk ekalliyetine vatandaşlığın ve insanlığın bütün hürriyet ve imkânlarını vermeleri...

Bu şartlar muhakkak ki Türk dostluğunu iyiden iyiye kazanmanın ve devam ettirmenin ilk şartlarıdır. Bu bakımdan Sofyada hazırlandığı söylenen plân eğer aslında doğru bir havadis ise belki de bu esasa ve bu prensiplere yanaşmayı mülâhaza ve yegâne çıkar yol telâkki eden bir plândır.

Esasen Türk dostluğunu kazanmak, esaslandırmak dışında Bulgaristanın bir plân hazırlaması da akla gelir bir mevzu olamaz. Çünkü ondan ötesini akıl almaz ve Bulgaristan da öylesine cesaret edemez.

ETEM İZZET BENİCE

Romen kara suları

Liman reisliğine bildirildiğine ve oradan da denizcilere ilân edildiğine göre, bu ayın 2 nci gününden itibaren Rumen kara suları tehlikeli mıntaka ilân edilmiştir.

Açık denizlerden giderek, Tuna nehrinde seyrüsefer yapmak istiyen gemiler, muvasaltlarına ait gün ve saatleri daha evvelden Sulina limanında bulunan salâhiyetli makamlara telsizle haber vermek mecburiyetindedirler.

Örfî idare komutanı Valiile Ankaraya gidiyor

Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar ile örfî idare komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal bu aksam Ankaraya gideceklerdir.

Örfî idare komutanı şehrimizdeki tetkikleri ve örfî idare teşkilâtı hakkında alâkadarlara malûmat verecektir.

ÖRFÎ İDARE TEMDİT Mİ EDİLECEK?

Diğer taraftan İstanbulla beraber 6 vilâyette 1 ay müddetle ilân olunan idarei örfiye bu ayın yirmi ikinci günü bitecektir. Fakat; örfî idarenin o tarihten sonra daha bir müddet temdit edilmesi hakkında galip bir ihtimal mevcuttur.

. SOKAK IŞIKLARI

Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar Ankarada ışıkların maskelenmesi tatbikatı hakkında da izahat verecektir. Sokak ışıklarının yarından itibaren açılacağı haberi doğru değildir. Ve valimizin Ankaradan dönüsünden sonra belli olacaktır. Vilâyetin Ankaraya gönderdiği bir raporla, maskeleme işinin ivi basarıldığı bildirilmiştir.

VALİLER BUGÜN DÖNÜYOR

Örfî idare komutanile temaslar yapmak ve direktif almak üzere sehrimize gelen örfî idare mıntakasındaki vilâyetlerin valileri bugün yerlerine döneceklerdir.

VALİNİN TEKZİBİ

Bu sabah kendisile görüştüğümüz B. Lûtfi Kırdar da sokak ışıklarını nyarı nkısmen vanacağı hakkındaki Son Posta gazetesindeki haberi kat'iyetle tekzip etmiştir.

Türk hava kurumuna yardım artıyor

Tayayre cemiyetine son nakdî yardımda bulunanların listesini yazıyorus:

İsak Roditi ve Mois Kohen 2000, Leon Fintz 1500, Karabet K. Panunk ve oğlu 1250, Mığırdıç Daniel Tahta Burunyan kardeşler 1250, Samuel Sisa 750, Sait Gözüm S. Naser 500, Muhtar ve Seaman Yenal 500, Kâzım Nami Erdölen 500, Fahri Gürani mahdumları 375, Mustafa Bilâl 300, Aleksandr Pirlioğlu 150, Salih Tokatlı 125, Mustafa Ataoğlu 100, Moiz Anan 100, Feyzi Nasır Halefi 50, Lütfik Ecidyan 25, Ali Rıza Canbulat 25, Dikran Cüberyan 15, Şobert Taranto 10.

Yekûn teberrüat 9525 liradır.

Van, Erzurum ve Diyarbakırda telsiz istasyonları kuruluyor

Vanda müntesir «Yeni Yurt» refikimizin haber verdiğine göre pek yakında Van, Erzurum ve Diyarbakırda üçer kilovat kudretinde birer «telsiz istasyonu» tesis ve insa olunacaktıtr. Bu istasyonlar alıcı ve verici tesisatı havi olacaktır.

İngilizler Mısırda taarruza geçti

(1 inci sahifeden devam)

Kahirede neşredilen son resmî tebliğe göre harekât memnuniyet verici bir surette ilerlemiştir. 900 esir alınmıştır. İtalyan kuvvetlerinden birinin kumandanı maktul düşmüştür. Muavini de esir edilmiştir.

İngiliz tayyareleri ordu ile yakından işbirliği yapmış, bütün gün İtalyanları bombardıman ederek insanca büyük kalmışlar ve keşfedilmemiş zayiata sebep olmuşlardır. Donanma da İtalyan kuvvetlerinin sahile yakın cenahını bombardıman ederek harbe iştirak etmiştir.

Yeni un narhı bu sabah ilân edildi

Muvakkat ekmek narhı da bu sabah başladı

Dün haber verdiğimiz gibi bu sabahtan itibaren şehrimizde ekmek 13 kuruş 30 paradan satılmağa başlanmıştır. Cuma sabahından itibaren ise bu narh 14 buçuk kuruş olacaktır. Diğer taraftan fiat mürakabe komisyonu dünkü toplantısında un fiatlarına şu suretle narh koymuş ve bu sabah keyfiyeti ilân etmiştir:

Gayri safi 72 kilo tutan çuvalları içinde ekmeklik unun beher çuvalı 12/12/1940 akşamına kadar 1020 kuruş, bu tarihten sonra 1057 kuruş, francalalık unun çuvalı 1150, makarnalık, simitlik unun çuvalı 1125, yufkalık ekstra unun çuvalı 1200 kuruştur.

Üniversitede kayıdlarını tamamlıyanlar

Bu yıl Üniversiteye kaydolunup da henüz muamelelerini tekemmül ettirmemis olanlar için kânunuevvelin 14 üncü cumartesi gününe kadar mühlet verilmiştir. O vakte kadar muamelelerini tamamlıyanların talebelik hakları sakit olacaktır.

Çocuk düşüren doktorlar var mı?

Şehrimizde çocuk düşürmeği geçim vasıtası ittihaz eden doktorlar bulunup bulunmadığı hakkında Müddeiumumilikçe ehemmiyetle tahkikata geçilmiştir.

Kadıköyünde dün geceki infilâk

(Birinci sahifeden devam)

Beyoğlunda oturan Rahime isminde genç bir kadına ait olduğu ve burasını eski bir metresinin kendisine satın aldığı öğrenilmişir .

Son zamanlarda tamir edilmekte olan evin alt kat döşemeleri parçalanmış, bütün pencere camları kırılmıştır. Ev boş olduğundan ne burada, ne de diğer evlerde insanca zayiat olmamış, yalnız civardaki bir çok evlerin de camları kırılmıştır.

Rahime ile kendisine bu evi satın almış olan metresinin arası son zamanlarda açılmış olduğundan dinamiti bu adamın attığı sanılmaktadır. Tahkikata devam edilmekte ve suçlu aranmaktadır.

Gece genç bir kız sokakta ölü bulundu

Şehremininde İbrahimçavuş mahallesinde Çiçekçibostan sokağında 9 numaralı evde oturan 13 yaşında Zehra evelki gece Şehremininde Saraymeydanı caddesinde ölü olarak bulunmuş ve cesedi morga kaldırılmıştır. Ehemmiyetle tahkikat yapılmaktadır.

Akit

Giresun Valisi Bay Muhtar Akmanın kerimesi Bayan Vasfiye Akman ile Maraş meb'usu merhum Bay Mithat Alamın oğlu Bay Neriman Alamın akitleri dün Beyoğlu dairei belediyesinde İstanbul Valisi Bay Lûtfi Kırdar, İdarei Örfiye Kumandanı Korgeneral Ali Riza Artunkal, Polis Müdürü Muzaffer Akalın, Vilâyet Polis erkânı ve yüzlerce aile dostunun huzurile icra edilmiştir. Tarafeyne saadetler temenni ederiz.

RADYOLİN
İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM
Her yemekten sonra günde üç defa muntaman dislerinizi fırçalayınız.

YARIN AKŞAM
MELEK
Sinemasında
Sinema Dünyasının En Parlak 2 Yıldızı
Claudette Colbert - James Stewart
tarafından temsil edilen
HAYAT GÜZELDİR
Fransızca sözlü nefis bir aşk ve güzellik filmi

Meşrutiyetten Mondros mütarekesine kadar

PERDE ARKASINDA OYNAYANLAR?

Yazan: İskender F. SERTELLİ *No. 63*

Balkan harbi mağlubiyetinden sonra (İttihadı Terakkî) erkânı da kendi mesuliyetlerini müdrik oldukları içindir ki, bu bahsi kapattılar

Balkan harbinin en büyük mes'ulü kimdi?

Bulgarlarla yapılan mütarekede, Edirnedeki ordumuzu erzaksız bırakacak kadar kabiliyetsizlik gösteren harbiye nazırı Nazım paşa ile maiyeti erkânı ve kabine arkadaşları Balkan harbinin mes'ulleri olarak gösterilmekle beraber, Nazım paşa kötü idaresinden ve ittihatcılar da vaktile Balkanlarda bu harp zeminini hazırladıklarından dolayı harp mes'ullerinin başında gelirler.

Kâmil paşa artık Avrupaya müracaatla kendisi için müdafaa imkânları kalmadığını söylemek küçüklüğünü gösteriyordu.

Osmanlı devleti tarihinde hükûmetin manevî şahsiyeti o güne kadar bu derece sarsılmamış, bu kadar küçülmemişti. Bilhassa bu kabinede hariciye nazırı bulunan Noradönikyan efendinin aciz ve zilleti, ve kabiliyetsizliği bizi acınacak bir derekeye düşürmüştü. (Bu hususta bundan evvelki tefrikalarımızda kâfi derecede izahat verdiğimiz için, ayni mevzuu tekrarlamağa lüzum görmüyorum.)

Bundan sonra İttihatçıların hazırladığı darbei hükûmet, daha doğrusu Babıâli baskını, vaziyeti bir dereceye kadar kurtaracak ümidini vermişti. Kâmil paşanın yerine geçen Mahmut Şevket paşa, sadaret alayından sonra bu sandalyanın kendisine verdiği gururla, harp değil, sulh yapacağını söyledi. Gerçi bir hamlede Edirne istirdat edildi. Fakat, millet kendisinden yalnız Edirneyi değil, hiç olmazsa Rumelinin bir kısmını bekliyordu.

Bütün ümitlerin, intizarların hilâfı olarak, onun da sulha taraftar olduğu, biran evvel sulh yapıp orduyu terhis etmek istediği görüldü.

Zaten bu sırada Edirneyi de şu şekilde ve şu şartlar içinde istirdat etmiştik: Makedonyayı aralarında paylaşamıyan Balkan devletleri birbirine düşmüş ve Bulgar Kralı Ferdinandın Rusya çarını gücendirmiş olması, bize tekrar Edirneyi işgal etme kfısatını vermişti.

Talih bu kadarcık olsun yüzümüze gülmüştü.

Bundan; düşünce veya isabetli bir karar neticesi olarak istifade etmiş değildik. Bu da bir tesadüftü. Bulgarlar zafer neş'esile bütün yollarda yayılıp uykuya yatmıştı. Müttefiklerin her biri bir tarafta; ölmüş bir cesedin üzerine üşüşen kargalar gibi kosuşup didiniyordu.

Edirne ile Kırkkilisenin istirdadı hâdisesi biraz olsun milletin yüzünü güldürmüş olmasaydı, bu kara ve matemli günlerin acısını unutmak kabil olmıyacaktı.

Çocuğundan sahiline varıncıya kadar bütün halk, Balkan harbinin yegâne mes'ulü (Nazım paşa) olduğunu biliyordu. Kahvehanelerde, evlerde, mekteplerde, kışlalarda hasılı her verde ve herkesin ağzında bu hükmü ifade eden üç kelime dolaşıyordu:

— Nazım paşa mes'uldür!

Tarih, bu meseleyi, gelecek nesillere ne şekilde anlatırsa anlatsın, halk hükmünü vermişti. O, mes'uldü.

İtilâfcılardan biri:

— Nazım paşa öldüğü için, arkasından kolayca atıp tutuyorsunuz!

Diyor ve bu hükmü verenleri insafsızlıkla itham ediyordu.

— Neden?

Nazım paşa hayatta olsaydı. Acaba kendini müdafaa edebilecek miydi?

Maneviyatı bozulan ordunun karşısında aylarca Hadımköyündeki sıcak vagonundan dışarı çıkmıyan ve yemeğini, şampanyasını hergün Tokatliyandan getirten; askeri büyülü muskalarla cephede tutmağa çalışan bir harbiye nazırı, bütün bu rezaletleri gözile gören, kulağile duyan bir millete karşı kendini ne yüzle, ne cesaretle müdafaa edecekti?

(İttihat ve Terakki) erkânı da bu hâdise muvacehesindeki mesuliyetlerini müdrik oldukları içindir ki, Edirnenin istirdadı üzerine derhal matbuatı bu bahisler üzerinde neşriyat yapmaktan menetmişlerdi.

«Harp mes'ulleri kimlerdir?» başlıklı bir yazıdan sonra, bu bahse temas eden olmadı. Herkes matemini içinde tutuyor, düşüncelerini kafasında saklıyor ve kimseye bir sev söylıyemiyordu.

(Devamı var)

Halkevlerinde

Parti reisi konferans verecek

Eminönü Halkevinden:

12 ilkkânun 1940 perşembe günü saat (17.30) da, Evimizin Cağaloğlundaki salonunda C. H. P. İstanbul vilâyet idare heyeti reisi ve sayın İzmir meb'usu Reşat Mimaroğlu tarafından (içtimaî terbiye ve ahlâk) mevzuunda bir konferans verilecektir.

Davetiye yoktur.

RADYO

Dalga Uzunluğu:

1648 m.	182 Kc/s.	120 Kw.
T.A.P. 31.7 m.	9465 Kc/s.	120 Kw.
T.A.Q. 19.75m.	15195 Kc/s.	20 Kw.

Saat 18.00 Program ve memleket saat ayarı 18.03 Müzik: Çifteinin saati 19.00 Müzik: Seçilmiş parçalar. Çalanlar: Ulvi Cemal Halil Onayman, Mes'ut Cemil, 19.30 memleket saat ayarı ve ajans haberleri 19.45 Müzik: Fasıl heyeti 20.15 Radyo gazetesi 20.45 Muzik: Koro - klâsik program, 21.30 Konuşma, (Hukuk ilmine dair, ailede karşılıklı sadakat) 21.45 Müzik. Radyo salon orkestrası (Violonist Necip Aşkın idaresinde) 22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat), 22.45 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı. 23.00 Müzik dans müziği (Pl.), 23.25/23/30 Yarınki program ve kapanış.

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2,5 - 6. Tel: 22398

Çabuk ve iyi çiğnemeden yemek yiyenler, fazla baharatlı ve biberli yiyenler, bilhassa içki içenler midelerini tahriş ederler.

EKŞİLİK, HAZIMSIZLIK, AĞIRLIK ve Baş dönmeleri

ve yemekten sonra bütün vücutte ve midede ağırlık hissederler.

Yemeklerden bir saat sonra birer tatlı kaşığı MAZON alınırsa HAZIMSIZLIĞI MİDE, EKŞİLİK ve YANMALARINI ve BARSAKLARI yakan zehirleri giderir.

Sabahları aç karnına alınırsa İNKIBAZI defeder. Şeker hastalığı olanlar bile korkusuz alabilirler.

Mazon isim ve Horos markasına dikkat.

10.000 LERCE KIŞİ MEMNUNİYETLE

MAZON MEYVA TUZU

Kullanıyor

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.
KUPONLU·VADELİ·MEVDUAT

HER AYIN BİRİNDE
·GİT·PARANIN·FAİZİNİ·AL·

Şirketi Hayriyeden:

1 — Boğaziçi Vapurlarına mahsus Kış tarifesi bu ayın 12 nci Perşembe gününden itibaren tatbik olunacaktır.

2 — Bu tarifede Boğazın muhtelif yerlerindeki yeni devam saatleri gözetilmiştir.

3 — Memurlarımızın yeni mesai saatlerine göre azimet ve avdet postaları tertip edilmiştir.

4 — Bu tarifede bilhassa Bebek, Arnavutköy, Ortaköy ve Beşiktaş iskelelerine fazla seferler konularak oralarda oturan halkımızın ihtiyacı tamamen önlenmiştir.

Duvar ilânları iskelelere asılmıştır.

Cep tarifeleri yarından itibaren satılığa çıkarılacaktır.

SAYIN DOKTORLARIMIZIN ve HALKIMIZIN NAZARI DİKKATİNE

TİMOFUJ

UZUNLUĞU 4-10 METREYE KADAR OLAN (ABDEST BOZAN) DENİLEN ŞERİTLERİ ÖLDÜRÜP VUCUDTAN DIŞARI ATAN TAM TESİRLİ BİR MÜSTAHZARDIR.

S. ve İ. M. Vekâletinin 8/3 N° lu ve 24-4-940 tarihli ruhsatını haizdir

REÇETE İLE SATILIR

CAN LABORATUARI-İSTANBUL-Kutusu 75 Krş

ÖKSÜRENLERE KATRAN HAKKI EKREM

İstanbul Asliye 4 üncü hukuk hâkimliğinden

İstanbul muhakemat müdüriyeti namına avukat Nüzhet Erk tarafından Fatihde Hırkaişerifte 2 No. da Şad kaptanı İhsan ve saire aleyhine açılan alacak davasının yapılan muhakemesi sırasında müddeialeyh İhsanın adresine gönderilen davetiye mumaileyhin mezkûr adresi terkettiğinden bahisle bilâ tebliğ iade edilmiş olduğundan hâkimlikçe mumaileyhe ilânen tebligat yapılmasına ve kendisine bu husus için bir ay mühlet verilmesine ve muhakemenin 14/1/941 günü saat 14 de talikine karar verilmiş olduğundan bermucibi karar vukarıda adı ve adresi yazılı müddeialeyh yazılı gün ve saatte mahkemeye gelmediği veya bir vekil göndermediği takdirde hakkında gıyap kararı verileceği ve bu baptaki davetiyenin de mahkeme duvarına asılmış olduğu ilân olunur. 938/1339

Erenköyde Satılık
Müfrez Arsalar
Tramvay caddesine 100 metre mesafede denizi görür arsalar satılıktır. Saray Sinemasında Bay Hayatiye müracaat.

İstanbul Asliye yedinci hukuk hâkimliğinden:

İstanbul millî emlâk müdürlüğüne izafetle maliye muhakemat müdürlüğü avukatlarından Haydarın Beyoğlunda Taksim Feridive caddesi 61 numarada Hidayet Dağdeviren aleyhine açtığı müzaleden müteveellit alacak ve tahliye davasından dolayı müddeialeyhin yukarda yazılı adresine gönderilen dava arzuhalinin tebliğ varakasına posta tarafından verilmiş olan şerhte bu namda kimseyi tanıyan olmadığı beyanile bilâ tebliğ iade edilmesine ve davacı vekilinin ilânen tebligat yapılması hususundaki talebine binaen hukuk usulü muhakemeleri kanununun maddei mahsusasına tevfikan 20 gün müddetle ilânen tebliğine ve suretinin mahkeme divanhanesine talikine karar verilmiş olduğundan müddeialeyhin esas davava karşı mezkûr müddet zarfında cevap vermesi lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 940/322

Kadastro Hâkimliğinden

Beyoğlu Pangaltı Demirtaş sokak 8 numaralı Anastasya ve küçük kızları Mariya ve Makrina.

İstanbul vakıflar baş müdüriyeti tarafından aleyhinize açılmış olan tasarruf davasından dolayı namınıza çıkarılan davetiyede bu ikametgâhtan ayrılarak nerede oturduğunuz anlaşılamaması hasebile ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan mahkemenin muallâk bulunduğu 3/1/941 cuma günü saat 10 da Sultanahmette tapu kadastro dairesinin üçüncü katında kadastro mahkemesinde hazır bulunmanız aksi takdirde mahkemenize gıyaben bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

KİRA İLE ROMAN
Kış gecelerini evlerinde hoşça geçirmek istiyenlere bir kolaylık, bütün romanlar az bir ücretle kiraya verilir. Eski yeni her nevi kitap da satın alınır.
İstanbul Ankara caddesi 131 No.
(GAYRET KİTABEVİ)

Sahibi ve neşriyatı idare eden
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Son Telgraf Matbaası

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

1/1/941 tarihinden itibaren:

1 — Avrupa hattının «Semplon trenlerine ait hususî ahkâm ve ücret, gümrük muamelâtı, rıhtım, iskele, vinç, eşhasa ait sarnıçlı ve frigorifik vagonlar ve C. F. H. idaresile müşterek kıymetli eşya ve yumurta tarifelerinin devlet demiryolları tarife esasları ve hususî şartları dahilinde tatbikine devam edilmek üzere» şirketten müdevver olup halen mer'iyette bulunan diğer bilûmum esas ve tenzilli yolcu ve eşya tarifeleri ile bunlara müteferri esas ve usuller ve ahkâm kaldırılmıştır.

Bu tarihten itibaren Avrupa hattında, «kendi mesafesine münhasır olmak üzere» bilûmum eşhas ve eşya nakliyatında devlet demir yollarının esas tarifeleri, bütün şebekede kabili tatbik tenzilli tarifeleri ve esas ve tenzilli tarifelere müteferri usul ve esaslarla tarife tatbikatına mütedair mer'iyette bulunan bütün ahkâm ve şeraiti tatbikiye tatbik edilecektir.

2 — D. D./251 No. lu tarifede, birinci kısma maden kömürü ve odun ithal edilmek ve 11 inci kısım ücretleri beynelmilel nakliyata teşmil edilmek suretlerile tadilât yapılmıştır.

3 — Semplon katarlarında ve ana hat dahi dahil olduğu halde bilûmum beynelmilel münasebetlerde çocuklardan, kendilerine ayrı yer tahsis edilmemek şartile dört yaşına kadar ücret alınmıyacak ve dörtten on yaşına kadar olanlarla kendilerine yer tahsisi istenilen dört yaşından küçük çocuklardan yarım ücret alınacaktır.

Daha fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilebilir. (11414)

* *

Muhammen bedeli 15.690 (on beş bin altı yüz doksan) lira olan 50 (elli) ton benzin 24/12/1940 salı günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1176,75 (bin yüz yetmiş altı lira yetmiş beş kuruşluk) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada teselüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (11556)

Tekirdağ Vakıflar Memurluğundan:

Beher kental Muvakkat Muhammen

Kuruş	teminat	bedeli	Kental	Seri	No.	Sene
20	408 22	5443 20	27216	B.	1	940
20	419 00	5583 10	27918	—	2	940

1 — Sarayda mülhak Ayaspaşa ormanlarının yukarıda hizalarında evsafı yazılı şekilde kapalı zarf usulile arttırmaya konulmuştur.

2 — Arttırma 12/12/940 perşembe günü saat 15 de Tekirdağ vakıflar idaresinde yapılacaktır.

3 — Arttırmaya girecek müşterilerin 2940 sayılı kanunda yazılı vesikaları ibraza mecburdur.

4 — Daha fazla malûmat almak istiyenler idaremize müracaatları ilân olunur. (11448)

İstanbul Defterdarlığından:

Beşiktaş kaymakamlık binasının 3443 lira 9 kuruş keşifli harici sıva tamiratı 16/12/940 pazartesi günü saat 14 de mülliemlâk müdürlüğünde toplanacak olan komisyonda açık eksiltme ile ihale edilecektir. Eksiltmeye iştirak için 259 liralık muvakkat teminat ile bu işe benzer en az 3 bin liralık iş yaptığına dair eksiltme gününden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına ait ticaret odası vesikası ibraz edilmesi lâzımdır. (11359)

Gayrimenkul satış ilânı

Beyoğlu Sulh Mahkemeleri Başkâtipliğinden:

Behzat İshak oğlu ile General Şükrü kızı Nurhayat, İffet ve Süleyman Sabit İshak oğlunun şayian ve müştereken mutasarrıfı bulundukları Galatada Yenicami mahallesinin Fermeneciler caddesinde eski ve yeni 48 No. ile murakkam 5 metre cephe genişliğinde altında bir dükkân ve üstünde iki katı müştemil olup bir tarafı Fermeneciler caddesi arkası lebiderya ve iki tarafı muttasıl dükkânlarla mahdut takriben 120 metre murabbaı mesahası sathiyesinde arsa üzerine inşa edilmiş, beden duvarları kârgir, ön tarafı boyacı dükkânı ve arka tarafı ticareti bahriye müdüriyetine ait atölye olarak kullanılmakta bulunan ahşap ve ayda 60 lira kiraya mütehammil tamamı 8000 sekiz bin lira kıymeti muhammenesinde bir gayri menkul şuyuunun izalesi zımnında açık arttırmaya konulmuştur.

Birinci açık arttırması 3/1/941 tarihine tesadüf eden cuma günü saat 14 den 16 ya kadar Beyoğlu sulh mahkemeleri kalem odasında başkâtiplik nezdinde yapılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere ikinci açık arttırması 13/1/941 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar icra edilerek en çok arttırana kat'i olarak ihale edilecektir. Birikmiş ve ihale tarihine kadar birikecek bina ve belediye vergilerile evkaf icaresi hissedarlara; tellâliye rüsumu ile 20 senelik taviz bedeli, ihale pulu ve tapu harçları müşteriye ait olacaktır. Arttırmaya iştirak edecek kimselerin gayri menkulün kıymeti muhammenesinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini veya milli bir bankanın bu nisbette teminat mektubunu vermeleri şarttır. Arttırma bedelinin kendisine ihale olunan tarafından ihale gününden itibaren verilecek mühlet içinde mahkeme kasasına ödenmesi mecburidir. Ödenmediği takdirde ihale feshedilerek kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona ihale edilecek ve o da razı olmaz veya bulunamazsa hemen yedi gün müddetle arttırmaya çıkarılacaktır. Yapılacak ilân alâkadarlara tebliğ edilmiyecektir. Müzayede sonunda en çok arttıranın ihale edilecek ve her iki halde birinci ihale edilen kimse iki ihale arasındaki farktan ve zarardan mes'ul tutulacaktır. İhale farkı ve geçen günlerin yüzde 5 faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın tahsil olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa ve saireye dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile 15 gün içinde satış memuru olan mahkeme başkâtibine bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaklardır. Müzayedeye iştirak edenlerin bütün şeraiti kabul etmiş ve evvelden öğrenmiş ve bilerek gayri menkule talip bulunmuş oldukları addedilerek sonradan itirazları mesmu olamıyacağından satış gününden evvel gayri menkulü gezip görmeleri ve fazla malûmat almak istiyenlerin 940/14 No. ile mahkeme başkâtipliğine müracaat etmeleri ilân olunur. 940/14

YAVUZ SULTAN SELİM
Halifeler Diyarında
No. 67 Yazan: M. SAMİ KARAYEL

İmparator Cezair önlerine geldi

Barbarosla, denizde muharebe etmek müthişti. Türk Amiralinin kuvveti ne kadar az olursa olsun karşısındakini muhakkak mağlûbiyete sürüklüyordu.

Avalosun askerlerini her ne kadar eski tarihleri otuz bin ve bazıları da yirmi iki bin olmak üzere göstermekte ise de, Avrupa milletleri her mağlûbiyetleri vukuunda güya mahcubiyeti hafifletmek için böyle askerlerinin mevcudünü az göstermek tarafını tuttukları görülmüştür.

İmparator Şarl, bizzat donanmaya binerek müthiş kuvvetlerile Cezair önlerine vardı.

Düşman donanmasında yüklü asker karaya çıkarak çadırlarını kurdular, kale etrafına siperler kazmağa başladılar.

Beri tarafta Hadım Hasan bey dahı ümerayi askeriye ve âyanı memleketten mürekkep bir meclis aktederek bu mecliste vaziyet müşavere edildi.

Meclisin kararı şu oldu:

— Düşmana son dereceye kadar müdafaa etmek..

Hadım Hasan bey o gece altı yüzü Türk ve iki bini Cezairli verli bin kişilik düşman kuvvetleri Hasşvarilerden ibaret olmak üzere küçük bir müfreze ile kaleden çıktı.

Hadım Hasan bey, cesur, şeci bir Türk kumandanı idi. Oruçların Barbarosların, Turgutların yetiştirdiği serdarlardan idi.

Hasan bey, elli bin düşmana, küçük bir kuvvetle kaleden çıkıp baskın yapmaktan çekinmemişti.

Hasan bey iki bin altı yüz kişisile gece yarısı düşmanın üzerine bir belâyi asumani gibi saldı. Düşman ordusu içine yalınkılıç girdi. Almanya imparatoru Şarlin askerleri neye uğradıklarını bilmedi, karmakarışık oldular.

Muharebe pek müthişti. Türk erleri bu baskınla tam üç bin düşmanı kılıçtan geçirdiler ve tekrar kaleye döndüler.

Halbuki düşmanın çokluğuna karşı kale içinde hakkile müdafaaya kâfi bir kuvvet mevcut değildi.

Hattâ kaleye hâkim bir noktada kâin Seyit Yakup tepesi dahi düşmanın bir fırkası tarafından tutulmuştu.

Hal böyle olmakla beraber elli san beyin bir avuç arslanlarına birşey yapamamıştı.

Muhasaranın beşinci günü, gök gürleyip, şimşekler çakarak müthiş bir bora ve fırtına ile karışık yağmur yağmağa başladı.

Düşman kuvvetleri bu fırtına ve yağmur dolayısile perişan oldular. Bu sırada da Hadım Hasan bey kaleden huruç hareketleri yapmakta kusur etmedi.

Fırtına ve bora müthişti. Ortalıkta kimseyi barındırmıyordu. Denizdeki düşman gemileri tutunamaz bir hale gelmişti.

Bunun üzerine Şarl ordularını karadan güçhal gemilerine alabildi.

Şimdi Amiral Dorya, Almanya imparatoru Şarl gemilerinin çaresine düşmüşlerdi. Fırtına hepsini karaya vuracaktı.

Böyle bir müthiş fırtınaya karşı açık Afrika sahilerinde gemi barındırmak mümkünsüzdü.

Düşman donanmasının yüz altı kıt'ası birden sekiz bin nefer mevcutları ve külli zahair ve mühimmat, harbiye ve sairelerile beraber karaya vurarak battılar ve içindekiler kâmilen telef oldular.

Almanya imparatoru askerine süvari hayvanlarını kesip yedirmeğe mecbur oldu.

Çünkü, elindeki erzak gemileri karaya vurup mahvolmuştu. İmparator bir müddet Cezair kalesi önünden ayrılmayıp tekrar hücumlarına geçmek istemişse de cephaneler dahi kısmen gemilerle batmış ve kısmen yağmurdan ıslanmış olduğundan çaresiz kahkari bir rica't ile kurtulabilen gemilerile firara mecbur oldu.

Bu fırtına esnasında kurtulabilen gemilerinin dört adedi limandan içeri girmiş olduğundan bunlar da Türkler tarafından zaptolundu.

Bu gemilerin içlerinde bin dört yüz müslüman esir vardı. Cümlesi kurtuldu.

Denize açılan düşman gemileri dahi hava sükûnet bulduktan sonra Tementos ismindeki buruna geldiler. İmparator cenapları oraya gelinceye kadar Cezairliler tarafından takip olunarak çok telefata uğratılmış ve imparatorun asker-leri isyan halinde olduklarından takipçiler tarafından daha ziyade telefata düçar edilmiştir.

Hulâsa Allahın hikmetile koskoca düşman kuvvetleri bir fırtınanın tahtı tesirinde mahv ve perişan olup gitmiştir.

Düşmanın kurtulan gemiler ve askerlerle imparator cenapları denize açıldığı halde denizde bir ikinci müthiş fırtınaya tutularak birçok gemileri de karaya vurdu.

İmparator ve maiyeti güçbelâ ve perişan bir halde ispanyaya dönebildiler. Avrupalı müverrihler Almanya imparatoru Şarlin bu hezimetini Napolyonun Rusya muharebesinde uğradığı hezimete benzetirler.

Barbaros bu vak'adan sonra imparator Şarlin emrinde bulunan Nis üzerine bir akın yapmıştır. Nise asker dökerek şehri zapteylemiştir.

Barbaros, birkaç sene daha Akdenizde dolaşarak Türk satvetini düşmanlarına göstermiştir.

Barbaros, seksen yaşında olduğu halde İstanbulda vefat etmiştir.

Barbaros, Türk imparatorluğunun on dokuzuncu kaptanı deryası idi.

On iki sene kaptanı deryalıkta bulunarak memleketine büyük hizmetlerde bulunmuştur. Onun kaptanı deryalığı zamanında Türk denizciliği dünya yüzünde birinci derecede idi.

Bütün dünya tarihleri Barbaros Hayrettinin iktidarı hakkında müttefiktirler. Onun ayarında daha dünya yüzüne bir denizci gelmemiştir.

Barbaros, rumca, italyanca, fransızca, arapça lisanlarını mükemmelen bilirdi.

Barbaros Hayrettin paşa, İstanbulda Beşiktaş semtinde cadde üzerinde namına yapılan türbede medfundur.

— İKİNCİ KISIM —

KARABULUT

Yavuz Sultan Selım, Mısır ve Suriye seferlerine hareket etmeden evvel garp ve şark hudutlarında her türlü tedbirleri almakta kusur etmemişti.